

ضرورت ترویج تفکر انتقادی و خلاق در جامعه امروز

راضیه ندافی^۱

چکیده

در گذشته به ندرت فکر می‌شد که ممکن است بتوان افراد را متفکر و خلاق بارآورد. اعتقاد همگانی درباره ماهیت تفکر این بود که این مشخصات کیفی ذاتی و موروثی هستند که به هیچ وجه امکان کنترل و دخل و تصرف در آنها وجود ندارد؛ اما نتایج تحقیقات نشان داد که تفکر، حل مشکل و خلاقیت پدیده‌های متافیزیکی نیستند، بلکه تفکر یک واقعیت و پدیده ای طبیعی است که تمام قوانین و نظامها و اصول حاکم بر رفتار انسان در آن نیز صادق است. تفکر رفتاری یادگرفتنی است و بنابراین می‌توان افراد را با فراهم کردن شرایط قابل کنترل، متفکر و خلاق بارآورد.

تفکر انتقادی و خلاق بر پایه اطلاعات به تقسیم بندی، تجزیه و تحلیل و کاربرد اطلاعات می پردازد و بر همین اساس با کشف قوانین علمی و ارائه نظریه‌های جدید به روند تولید علم شدت می‌بخشد؛ بنابراین هدف اصلی تعلیم و تربیت امروزه باید تربیت انسان‌های متفکر و خلاق باشد و امروزه کارشناسان و

---

۱. کارشناس ترویج و آموزش کشاورزی

پژوهشگران اتفاق نظر دارند که تفکر انتقادی و خلاق نه تنها باید یکی از اهداف تعلیم و تربیت باشد بلکه باید بخش لاینفک آموزش در هر مقطعی باشد.

بنابراین آنچه اکنون ضرورت دارد، ترویج و آموزش تفکر انتقادی و خلاق در جامعه است؛ اما در توسعه هر نوع آموزشی موانع و مشکلاتی نیز وجود دارد که باید شناخته شوند و در حل آنها اقدام موثری صورت گیرد. نگارنده بر آن است تا ضرورت ترویج تفکر انتقادی و خلاق را در آموزش و تعلیم و تربیت جامعه به سرعت در حال پیشرفت امروز بررسی کرد و با استفاده از دیدگاه‌ها و نظرات پژوهشگران و صاحب‌نظران در این زمینه به ارائه نکاتی در باب ضرورت ترویج تفکر انتقادی و خلاق بپردازد.

کلید واژه‌ها: ترویج، تفکر انتقادی، تفکر خلاق، آموزش و پرورش